

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Баєва О. І.¹, Васильченко О. О.², Ісакова О. І.²

¹Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

²Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
Мелітополь, Україна

olgaivanovnabaeva@gmail.com

Вступ. Ключовим фактором сталого розвитку світової економіки стає людський капітал. Сучасні напрямки розвитку суспільства спрямовані на підтримання та відновлення людського капіталу. Людський капітал є соціальним та виробничим фактором розвитку економіки. Проблематика розвитку та ефективного використання людського капіталу була і залишається одним з фундаментальних питань економічної науки, актуальність якого підвищилася в умовах переходу економіки України до інноваційного розвитку, де людський капітал став головним і системоутворюючим. Він виділений як найцінніший з усіх видів капіталу.

Мета дослідження. Визначення підходів до вимірювання людського капіталу.

Матеріали та методи. У процесі дослідження використовувалися методи опрацювання інформації.

Результати дослідження. Ефективне застосування та відтворення людського капіталу є пріоритетним напрямком соціально-економічної політики. Для відтворення людського капіталу необхідно звернути увагу на такі важливі питання як раціонально організувати систему надання медичної допомоги, забезпечити доступність до сучасних медичних технологій і препаратів, підтримувати в належному стані матеріально-технічне забезпечення установ охорони здоров'я, підвищити рівень інформованості про медичні нововведення, збільшити фінансові ресурси на охорону здоров'я населення країни. У формі людського капіталу реалізуються виробничі сили людини. Людський капітал проявляється як запас знань, цінних якостей, навичок та мотивацій, сприяє розвитку та добробуту нації [Баєва О. І. Охорона здоров'я як фактор розвитку людського капіталу].

Якість людського капіталу впливає на розвиток економічних процесів в країні. Накопичуючись в економіці, він допомагає ефективному застосуванню і накопиченню інших форм капіталу. Низький рівень людського капіталу навпаки гальмує економічний розвиток і тому спостерігається зниження темпів зростання. У сучасних умовах розвиток економіки України залежить від рівня людського капіталу, який впливає на ефективність його використання [Баєва О. І. Теоретичні основи формування і розвитку людського капіталу].

Підходи до вимірювання людського капіталу відрізняються в залежності від рівня розгляду: вимірювання індивідуального людського капіталу і людського капіталу організації або регіону вимагає використання принципово різних методик і використовуваних індикаторів. Обмеження накладають і рівні проведення оцінки: аналіз наявного людського капіталу організації, регіону, країни і прогноз його розвитку, оцінка результатів його використання передбачає диференціацію дослідницьких завдань і розробку специфічних інструментів вимірювання [Леонт'єва А. М. Управління розвитком людського капіталу як фактор реалізації соціально-економічного потенціалу регіону.]

На конференції європейських статистиків, яка проходила під егідою Європейської Економічної Комісії в Женеві, в рамках 61-ої пленарної сесії, була представлена оглядова доповідь з вимірювання людського капіталу.

Відповідно до думки більшості експертів-учасників конференції вивчення питань вимірювання людського капіталу знаходилося в руслі змін теоретичних уявлень про його сутність і на даний момент, відштовхуючись від вимірювання витрат і усвідомлюючи необхідність вимірювання віддачі, знаходиться в стадії формування. Найсерйознішим обмежувачем є низька доступність статистичної інформації з якісних аспектів людського капіталу, що істотно знижує достовірність одержуваних результатів

Серед національних статистичних управлінь (НСУ) було проведено опитування. Анкети були відправлені 70 країнам-членам ЄС, з яких 46 країн відповіли на анкету, включаючи 17 країн, які представили розгорнуті відповіді. На основі аналізу представлених країнами відповідей були зроблені так висновки:

- категорія людського капіталу занадто багатогранна і її вимір можливо тільки в певному контексті. Більшість НСУ використовують вузькі за охопленням визначення людського капіталу, орієнтовані, як правило, на економічні параметри,
- джерела даних різні, але в переважній більшості випадків дані збираються в рамках «офіційної» статистики і доступні щорічно,
- більшість НСУ повідомляють про те, що вони користуються декількома показниками людського капіталу, при цьому найбільш часто застосовуються фізичні показники (переважно показники сфери освіти) і грошові параметри. Серед НСУ, які вказали, що вони використовують лише один тип показника, більшість повідомили, що цим показником є грошовий і найкращим у порівнянні з методом на основі обліку витрат і непрямого / залишкового підходу є метод, заснований на обліку доходів,
- основною, названою НСУ, причиною використання методу на основі обліку доходів є те, що цей метод вписується в економічну теорію і систему вартісної оцінки інших активів (наприклад, природних ресурсів).

В цілому, виділяють чотири основні підходи до вимірювання людського капіталу.

1. Вимірювання людського капіталу з використанням натуральних індикаторів (представницькі оцінки);
2. Вимірювання людського капіталу на основі оцінки минулих зусиль;
3. Вимірювання запасу людського капіталу на основі оцінки віддачі;
4. Підхід Світового банку.

Крім зазначених чотирьох підходів необхідно доповнити підхід до оцінки людського капіталу через індекс людського розвитку.

Індекс людського розвитку (ІЛР) охоплює економіку 124 країн і характеризує відмінності між країнами, оцінює вплив економічного розвитку на якість життя. До основних показників, за якими визначається ІЛР, відносяться здоров'я, освіта, зайнятість (населення), захищеність, інфраструктура та ін. [Баєва О. І. Охорона здоров'я як фактор розвитку людського капіталу].

Для отримання вищих показників ІЛР слід враховувати той факт, що найбільший вплив на формування людського капіталу чинять показники здоров'я в дитинстві. Тому інвестиційні ресурси в охорону здоров'я повинні починатися з початку життя людини. Більша частина фізіологічного та когнітивного розвитку людини відбувається в дитинстві. Ефект

капіталовкладень в охорону здоров'я дитинства повертається у вигляді доброго здоров'я нації, підвищення працездатності, покращуються темпи економічного зростання і, як результат, підвищуються показники ІЛР.

У концепції людського розвитку, яка була розроблена на початку 1990-х років групою експертів Програми Розвитку ООН, важливе значення приділяється саморозвитку людини через розширення можливостей вибору, завдяки зростанню тривалості життя, освіти і доходу. Людський розвиток розглядається як мета і критерій суспільного прогресу, а не як засіб для економічного зростання.

Концепція людського розвитку пропонує напрямки підвищення збалансованості економічного і людського розвитку, серед яких: збільшення обсягів вкладень у галузі соціального комплексу, вдосконалення розподілу доходів від економічної діяльності, зниження соціальної виключності.

Висновки. Для цілей дослідження людського капіталу необхідно враховувати можливості кожного із запропонованих методів, що дозволить оцінити та проаналізувати людський капітал і побудувати прогноз його розвитку.

РОЗРОБКА ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ РОБОТИ АПТЕЧНОЇ МЕРЕЖІ

Білоус Л. М.

Науковий керівник: Зборовська Т. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

luska31190@gmail.com

Вступ. Конкуренція між організаціями збільшується з кожним роком, не винятком є аптечні мережі в Україні. Робота таких організацій координується державою, але це не гарантує виживання в ринкових умовах. Тому керівники аптечних мереж повинні постійно забезпечувати розвиток організації за рахунок використання сучасних підходів управління та своєчасного впровадження елементів взаємодії з зацікавленими сторонами та споживачами.

Отримання прибутку не єдине завдання аптеки, споживач повинен отримати повноцінну фармацевтичну допомогу, тому аналіз якості роботи аптеки є одним з пріоритетних завдань сьогодні.

На сьогодні, пошук нових підходів до підвищення якості роботи аптечних закладів надасть не тільки конкурентної переваги, а й збільшить прибуток. Конкурентний ринок вимагає змін від організацій, що надають фармацевтичні послуги в Україні та наближення їх до європейських норм ведення фармацевтичного бізнесу. Керівництво повинно розуміти, що розширення діяльності, відповідності нормативним вимогам та, як наслідок, підвищення рівня прибутку залежить від залучення споживачів, як зовнішніх так і внутрішніх.

Мета дослідження. За мету ми ставили собі проведення дослідження щодо підвищення якості роботи аптечної мережі за рахунок використання принципів належної аптечної практики та сучасних підходів до організації управління. Проаналізувавши законодавчу базу ми встановили заходи, які дозволять розвивати діяльність та підвищувати ефективність роботи.